

get Seelt. Selv om altsaa denne lille Lovstump havde et andet Indhold, vil jeg, paa Grund af, at det kun er en lille Lovstump i denne Retning, være imod den, og den ærede Taler vil altsaa se, at jeg ikke kan gaa ind paa hans Betragtning. — Der er talt om Misbrug af Raldsretten. Det interesserer mig, at vi nu have faaet saameget frem fra den nuværende Raldsrets Modstandere, at man kan komme til noget nærmere at tage og føle derpaa. Der har i mange Aar i en vis Del af Pressen været optaget anonyme Artikler, som have paavist, at det var skrækkeligt med saadanne Misbrug, der fandt Sted fra Sogneraadens Side med Hensyn til deres Indstillingsret, og at det var nødvendigt at faae den forandret. Slige anonyme Skrivelser have imidlertid altid været skrevne saaledes, at der ikke var Noget at holde sig til, og det har staaet for mig, som om de kom fra En eller Anden, der var bleven forbigaaet ved et Skolelærerembedes Besættelse. Nu har vi her Udtalelser baade fra Ministeren og Skoleraadene. Da jeg før omtalte Skoleraadene noget kort, skal jeg ikke undlade her at sige, at jeg særdeles anerkjender, at flere af Skoleraadene og flere Minoriteter i andre Skoleraad have set Sagen fra den rette Side og have søgt at hævede Raldsretten. Der er endog et Skoleraad — eller om det maatte er en Minoritet, det huffer jeg ikke, — som ligefrem antyder, at Raldsretten bør udvides til selve Skolebistriktets Fædre. Det er mærkværdigt, at der skal være Misbrug ved Alt, hvad der gaar i Retning af Folkets Selvsjælelse; men vi have jo dog ogsaa mangfoldige Erfaringer for, at der, da Skoledirektionerne og Bisperne kaldte, fandt store Misbrug Sted; disse Autoriteter ere sandelig paa ingen Maade hævede over Misbrug. Jeg vil minde om, at et Sogneraad, der bestaar af 7, 9 eller 11 Medlemmer, eller hvor mange der nu er i de forskjellige Sogneraad, dog troligvis noget mindre vil forfalde til Misbrug end en enkelt Embedsmand, som virkelig ikke — jeg siger det ikke for i nogen Maade at kaste nogen Skygge — kan undlade tilbøieligt at tage personlige Hensyn. Noget Saadant ere de menneskelige Forhold i det Hele ubergivne, og man kan saaledes ikke kaste Behreidelsen for Misbrug ud til den ene Side, uden at erindre om, at Misbrug ogsaa findes til den anden Side. — Naar der overhovedet er talt om, at denne lille Lov vilde have en Forbedring for Skolelærerne tilfølgende, som vi uden andre Hensyn skulde tage, har det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valg-

kreds (Brig) ladet indflyde nogle Ytringer i den Henseende om, at det var et Tillæg til den bestaaende Lønningslov; men det er netop et Hovedhensyn for mig, at vi slet ikke vide, hvad der er den bestaaende Lov med Hensyn til Lønninger for Almuelærerne. Dette er af den nuværende Minister stillet saa usikkert, at man ikke veed, hvad han kan faae ud af Loven af 1814 med Hensyn til Lønningspørgsmaalet. Han siger i den Udvikling, han har givet, at det ikke vil vare længe, inden vi angaaende et Skoleraadsbistrikt ville se, hvilke Fremskridt han vil gjøre med Hensyn til Lønningen efter Loven af 1814; men er det rigtigt at give en Stump Lønningslov, inden man sees, hvorvidt Ministeren tror at kunne komme med sin egen Myndighed? Lad os bedømme dette først, inden vi give Lønningsbestemmelser ved Lov. Det er dog forunderligt, at Ministeren, hvad jeg før gjorde opmærksom paa, holder sig til, at han har stor Myndighed i visse Retninger, men desnagtet ogsaa ved Lov vil have Tillæg dertil. Allerede dette gjør efter min Mening, at vi ikke kunne forhandle med den ærede Minister om en fast Lønningslov for Skolelærerne, inden vi see, hvad han saaledes har in mente. Han røste Skoleraadene for den Liberalitet, hvormed de ere komne ham imøde, og vi ville maatte kunne vente en stor Forbedring af Skolelærernes Lønninger gennem den ærede Ministers formentlige Myndighed. Lad os først see Resultatet deraf! — Man siger, at denne Lov ikke vil have nogen Virkning paa en virkelig gjennemgaaende Skolereform, men dette tillader jeg mig at modsiges. Det er mig aldeles klart, at det gaar med dette Forhold som med saamange andre, at naar man faar afhjulpet et enkelt Punkt, som mest træder frem, blive de, som have den største Betydning med Hensyn til Gjennemførelsen af en almindelig Reform, styrkede i at modsætte sig dens Gjennemførelse. Jo mere deres Onsker paa enkelte Punkter blive efterkommede, desto utilbøieligere blive de til at gaa ind paa større Reforme, og desto større bliver deres Modstandskraft imod at gaa videre. Jeg er derfor af den bestemte Mening, at selve denne Lovs Vedtagelse yderligere vilde fjerne Udsigten til at faae en saadan almindelig Reform. — Den høitæredede Minister mente, at jeg, naar jeg henviste Sagen til fremtidig Bearbejdelse af Finantsudvalget, ikke vilde kunde se, hvortil det kunde føre. Efter den almindelige Erkjendelse, der er hos os Alle af, at der i det Stykke maa gøres noget Alvorligt for at afhjælpe den øieblikkelige Trang,